

Oud toernooi in het teken van de toekomst

Het 72e Corus-toernooi, een oud toernooi met een lange traditie, stond in het teken van de jeugd: jonge talentvolle winnaars die een grote toekomst voor zich hebben.

De Noor Magnus Carlsen werd winnaar van de hoogste groep, de grootmeestergroep A. Pas 19 jaar is hij. Een mooie winnaar voor het toernooi in Wijk aan Zee. Het is altijd goed voor een toernooi als er een erelijst is met grote namen. Carlsen is de jongste nummer 1 aller tijden op de wereldranglijst. Hij schaakte in Wijk aan Zee aanvallend. Vijf overwinningen, zeven re-

mises en één nederlaag leverden hem een score van $8\frac{1}{2}$ uit 13 op. In de grootmeestergroep B een nog veel jongere winnaar: de 15-jarige kampioen van Nederland Anish Giri. Zijn score was overtuigend: 9 punten uit 13 partijen. De winnaar van groep B mag het jaar erna altijd meedoen in groep A, zo is de regel bij het Corus-toernooi. Vol verwachting zien we er naar uit hoe Giri zich in 2011 zal manifeste-

ren tussen de wereldtopspelers, van wie er ongetwijfeld volgend jaar weer de nodige aanwezig zullen zijn. In grootmeestergroep C kon het eigenlijk niet anders dan dat een jonge speler de groep zou winnen, want de organisatie had 'n soort talentengroep samengesteld (11 van de 14 spelers jonger dan 20 jaar). Overtuigend winnaar werd de Chinees Li Chao met 10 uit 13. Geboortjaar 1989, rating 2604, ook iemand dus met toekomst.

Enkele slotfragmenten van partijen van Giri en Carlsen.
Nisipeanu - Giri. ZIE DIAGRAM 1
30...Lxh3! 31.Dc3 Lg4 en wit geeft op (0-1)
Het beste antwoord op 30...Lxh3 was 31.f3 waarna de zwarte looper terug

Diagram 1

moet naar d7 of c8, maar dan nog staat zwart natuurlijk duidelijk beter. Overigens mocht wit de looper niet slaan, 31.gxh3, want dan volgt 31...f3. De witte toren staat dan aangevalen. Wegzetten van de toren naar het enig overgebleven veld e3 mag niet, want dan loopt hij mat door 32...Dg5+ (en op de volgende zet is het mat met de dame op g2). Wit zou dus zijn toren moeten laten staan en bijvoorbeeld 32.d6 spelen waarna volgt 32...Td7 33.Pe3 Txd6 maar ook dit is uiteraard voor wit geen florissante positie.

Van Wely - Carlsen. DIAGRAM 2
32...c4 Inleiding tot pionwinst
33.Pd4 Lxd4 34.Txd4 Txb2 35.Td7
Je zou denken, waarom niet gewoon

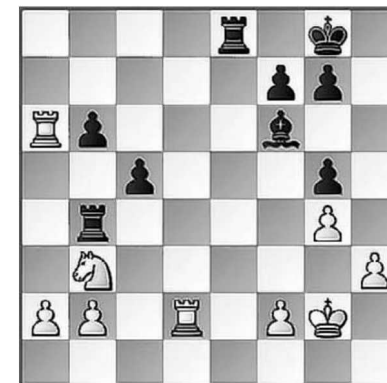

Diagram 2

met 35.Txc4 de pion slaan, maar waarschijnlijk is hij beducht voor 35...Tee2 35...c3 36.Taa7 Tf8 37.Tdc7 c2 En de pion loopt vrolijk door 38.Kg3 Td8 39.Txf7 Td3+ 40.Kg2 c1D (0-1)

● De toekomst van Limburg schaakte afgelopen weekeinde in een jeugdtoernooi in Echt. Het eerste jeugdtoernooi dat de schaakclub Ultimo Vero organiseerde. In Roermond werden de kampioenschappen van Limburg voor basisscholen gehouden met deelname door 120 kinderen. Op de foto een van de teams die in de prijzen vielen. Wie weet, acteren zij ook nog eens ooit in het Corus-toernooi!

Een ode aan de pion (I)

De pion heeft het uiterlijk van een poppetje van een bordspel zoals 'Mens erger je niet', Maar dat is uiterlijk. Want vergis je niet in deze kleine dondersteen.

We hebben hier een vergelijking gemaakt die eigenlijk niet gepast is. Je mag een schaakstuk nooit 'poppetje' noemen. Schakers beoefenen hun denksport niet met poppetjes of 'stenen', maar met stukken. Zo spelen schakers ook geen 'potjes', maar partijen. Bepaald taalgebruik is niet aan te horen als je schaker bent en de genoemde termen poppetje en potje, die we nu nooit meer zullen gebruiken, horen daar bij. De pion. Hij heeft een onschuldig uiterlijk. Daarom even die ongepaste vergelijking. Hij ziet eruit als een stakker. Maar hij is een wolf in schaapskleren. Deze kleine rakker is een echte frontsoldaat. Je kunt er een heel boek aan wijden, hebben Hans Böhm en Yochanan Afek gedacht. Over elk schaakstuk kun je een heleboel vertellen. 'Wij presenteren... DE PION' is het eerste boek in een reeks van zes, waarin telkens een ander schaakstuk centraal zal staan. Böhm (1950) is een van de bekendste schakers van Nederland vanwege zijn vele radio- en televi-

sie-optredens. Hij heeft de schaaktitel Internationaal Meester (IM), heeft meer dan twintig boeken op zijn naam staan en is de vaste schaakmedewerker van dagblad De Telegraaf. Afek (1952) is een Israëli schaker, eveneens gezegend met de titel IM. Naast speler is hij ook studiegenoot, schaakjournalist en trainer. Er verschijnen in de hele wereld schaakboeken aan de lopende band. Vaak gaat het om verzameld werk van een speler en vaak gaat het om schaaktechnische

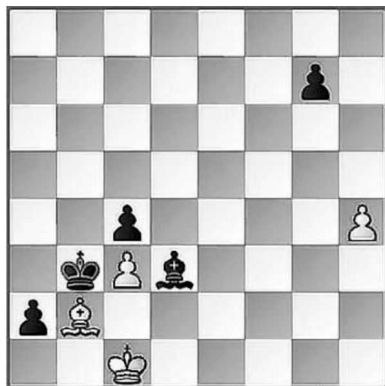

Diagram 1

boeken, bijvoorbeeld over een bepaalde opening. Als er dan weer een nieuw boek van de band af komt rollen, ben je geneigd om zo'n exemplaar sceptisch te bekijken. Maar die aanvankelijke kritische blik slaat bij het doorbladeren van 'Wij presenteren... DE PION' (met als ondertitel 'De ziel van het schaakspel') al gauw om in enthousiasme. Hans Böhm schrijft in zijn voorwoord dat elk stuk van het eeuwenoude schaakspel het verdient om apart gepresenteerd te worden.

Dat is waar. Maar het is natuurlijk wel een klus om ook daadwerkelijk een heel boek over alleen dat ene stuk te maken. Het is Böhm en Afek prima gelukt. Ze hebben alle facetten bij elkaar gebracht. De pion wordt in al zijn hoedanigheden beschreven. Zoals we reeds opmerkten: hij is een wolf in schaapskleren. Hij heeft vele gezichten. Je kunt hem zien als het zwakste en kwetsbaarste stuk van alle schaakstukken, maar hij kan ook een metamorfose ondergaan en als eenzame frontsoldaat de strijd beslissen. Hij kan slaan, promoveren en mat zetten. En hij kan rare bewegingen maken (denk maar aan het en passant slaan) en hij kan bepalen welke opening er gespeeld wordt. De eerste zet, vrijwel altijd een pionzet, kan van grote invloed zijn. De eerste zetten bepalen immers welke opening op het bord komt. Is de opening een kolffe naar de hand? Of eentje waar iemand zich geen raad mee weet? Dat kan bepalend zijn. In de opening bepaalt de pionnenstructuur de aard van het gevecht, in het middenspel opent of sluit de pion rijen, lijnen en diagonalen. Hij verdedigt zijn koning of offert zich op om de vijandelijke koning te bestormen. Böhm en Afek geven talrijke voorbeelden uit de praktijk (alle fasen van de partij)

waarin de pion in zijn element is en een beslissende rol speelt. Er komen ook veel gecomponeerde stellingen aan bod. Met name Afek zelf is een veel geroemd schaakcomponist. Ook de geschiedenis van de pion komt aan bod. Daarover volgende week meer. In het diagram een stelling uit Rowe-Roussel (Olympiade Dresden, 2008). Zwart is aan zet en speelt 1...a1D+!! waarna wit 2.Lxa1 speelt maar het hopeloze inziet en opgeeft. Zwart kan 2...Ka2 3.Lb2 g6 spelen of eerst 2...g6. Zelfs 2...g5 kan, waarna 3.hxg5 Lg6 4.Lb2 Ka2 en de loper gaat altijd verloren

Wij presenteren...DE PION, auteurs Böhm en Afek, Tirion uitg. Baarn, ISBN 9789043912969, €17.95

Een ode aan de pion (2)

In het boek 'Wij presenteren...DE PION' van de auteurs Böhm en Afek komen alle facetten van dit schaakstuk aan bod.

De pion. Iemand die onbeduidend is en door anderen wordt gebruikt zonder dat hij zelf inspraak heeft. Zo ongeveer staat het omschreven in de woordenboeken. Anderen schuiven met hem; zelf heeft hij niets te zeggen. Er worden wel eens uitdrukkingen gebruikt waar de pion in voorkomt.

In de film *One flew over the Cuckoo's Nest* (1975) zegt de grote indiaan in het gekkenhuis niet veel, maar wel *'I am only a pawn in the game of life'*. In de jaren zestig zong Bob Dylan het lied *Only a pawn in their game*. In het schaakspel laat de pion echter niet altijd met zich sollen. Van de Fransman Philidor (1726-1795), een van de grondleggers van de schaaktheorie, is het beroemde gezegde *'de pionnen zijn de ziel van het schaakspel'*. Philidor begreep misschien wel als eerste het grote belang van de pion in het totaal. Met pionoffers in de opening kan de snelheid van ontwikkelen boven materiaal gesteld wor-

den. Pionoffers laten ook vaak andere stukken tot leven komen en ze kunnen belangrijke lijnen, rijen, diagonalen en velden vrijmaken. Böhm en Afek geven in hun boek talloze voorbeelden van de veelzijdigheid van de pion en de krachten die schuilgaan in deze onschuldig uitzierende frontsoldaat. In hun inleiding schrijven de auteurs dan ook: 'Na bestudering zult u ook met volle overtuiging zeggen: 'de pion is de ziel van het schaakspel'. Een voorbeeld van de onvermoede kracht van de pion zie we in DIAGRAM 1. Dit is het slot van de partij Reshko-Kaminski (Leningrad, 1972). Deze stelling valt in het boek onder het hoofdstuk minorpromotie. Als een pion de overkant bereikt, kan de speler kiezen tot welk stuk de pion wordt gepromoveerd. Over het algemeen zal een speler een dame kiezen. Dat is immers het sterkste stuk. Maar in de praktijk kan de bordspeler tegen een situatie aanlopen waarin het beter is om anders te promoveren dan normaal. Kiest de speler een ander

stuk, dan spreekt men van minorpromotie of onderpromotie. Bij Reshko-Kaminski is dat het geval. Zou wit, die hier aan zet is, het voor de hand liggende 1.a8D spelen, dan volgt echter 1...Df7+! 2.Dxf7 (gedwongen) en dan staat zwart pat en is het dus remise. De pion laten promoveren tot toren heeft hetzelfde resultaat. In de partij werd de oplossing gevonden: 1.a8L! (promotie tot loper). Zwart sputterde nog wel even tegen (1...Db3, 2.Dd7 Dg8 3.Ld5) maar het is natuurlijk een bekeken zaak. Nog een ander kunststukje van de pion is het en passant slaan. ZIE DIAGRAM 2. Dit is een studie van F. Lazard (gepubliceerd in *Sydsvenska*

Dagbladet, 1914). De laatste zet van zwart was g7-g5. Wit wint nu heel galant: 1.hxg6+! en passant, fxc6+ 2.Kg5 Pxf6 3.Te7+! Kg8 4.Kxg6 Kf8 5.Txd7 en wint. (Als zwart op 1.hxg6+! antwoordt met 1...Kxh6, dan gaat hij mat door 2.gxf7 Kh5 3.fxc6 Txg8 4.Txg8 Kh4 5.f7 Kh3 6.f8D Kh2 7.Dh6 mat)

Wij presenteren...DE PION, auteurs Böhm en Afek, Tirion uitg. Baarn, ISBN 9789043912969, €17.95

- Het hoogst spelende Limburgse team in de nationale schaakcompetitie voor clubteams, Voerendaal, speelt zaterdag een thuiswedstrijd tegen Wageningen. Bij Wageningen speelt Het schaakicoon van Ne-

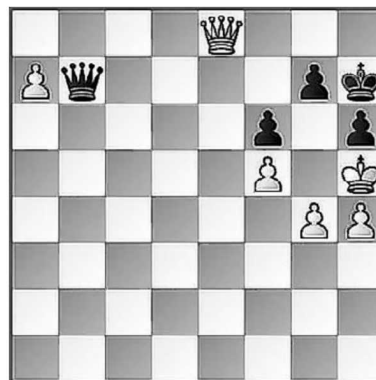

Diagram 1

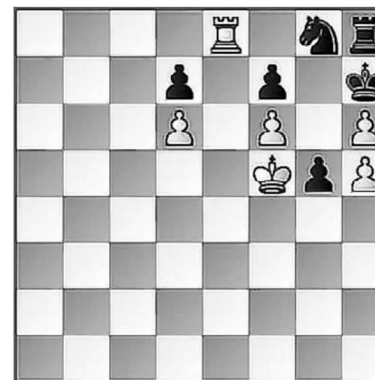

Diagram 2

derland Jan Timman. Voerendaal doet bovenin mee en maakt nog kans op het kampioenschap en promotie naar de Meesterklasse, de hoogste klasse in ons land. De wedstrijd begint om 12.00 uur in zaal Keulen in Klimmen. Vanwege deze bijzondere wedstrijd is er een speciaal nevenprogramma, met om 12.30 uur een lezing door de Limburgse IM Oscar Lemmers die later in de middag ook een of enkele partijen zal bespreken.

- Zondag is in zaal Apollo, Maasbreeseweg 49 in Blerick het Open Noord-Limburgs Rapidkampioenschap. Iedereen, ongeacht de speelsterkte, kan hieraan meedoen. Men speelt 7 ronden, speeltempo 20 minuten per persoon per partij. Er hebben zich al bijna dertig personen aangemeld, onder wie IM Fridman en de IGM's Dgebuaдзе en Orlov.

Meer informatie: www.lisb.nl

Limburgse topteams doen het uitstekend

De Limburgse topteams doen het goed. SV Voerendaal bekleedt de gedeelde koppositie in de eerste klasse B van de KNSB-competitie. Venlo staat stevig bovenaan in 2D.

Vandaag zetten we Venlo in de schijnwerpers. Venlo draait als vereniging in z'n totaliteit voortreffelijk. Het is op dit moment misschien wel een van de best draaiende verenigingen van Limburg. Het ontbreekt de club aan niets. Een prachtig clubblad, prima website, goed presterende teams, een sterke interne competitie, een groot organisatorisch vermogen, jeugdig talent, kortom een vereniging waar

eigenlijk niets op aan te merken valt. Het is dan ook niet vreemd dat de Venlose SV met een totaal van 85 leden een van de grootste van Limburg is en dat er een zuigende werking vanuit gaat naar de omgeving. Op de ledenlijst prijken namen uit plaatsen in Duitsland (Nettetal, Kerken, Straelen, Bruegen, Düsseldorf, Grefrath, Sonsbeck) en Brabant (Tilburg, Valkenswaard). Ook in Arnhem en Amersfoort zijn leden woonachtig, plaat-

sen die toch niet naast de deur liggen. Ook in andere delen van Limburg wonen leden (in het noorden bijvoorbeeld Belfeld, Oostrum, Baarlo, Panningen, in Midden-Limburg Beegden, Roermond en Neer; in Zuid-Limburg Nieuwstadt). Maar laten we niet de indruk wekken dat deze club een vreemdelingenlegioen is, want het overgrote deel komt wel degelijk uit Venlo zelf. We laten enkele recente spelmomenten zien van enkele spelers van Venlo.

Wit: Frans Mertens (Venlo 1)
Zwart: Ronald Engelen (De Toren, Arnhem)
ZIE DIAGRAM 1 (na 31...Tf7)

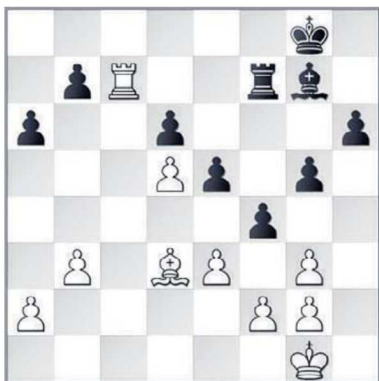

Diagram 1

Diagram 2

Diagram 3

en wit heeft een pion veroverd. In het vervolg werden netjes alle torens geruimd waarna een looper-paard eindspel overbleef. Deze technische klus werd door Thijmen Smith zonder moeite geklaard

Wit: Maarten Jan Oosterman (MSV-VSM 1, Maastricht)
Zwart: Piet Thijssen (Venlo 2)
In deze partij is het Maarten Jan Oosterman die excelleert. Zwart heeft een onbeschermd koningsvleugel. Oosterman maakt daar gebruik van met een fraaie mataanval.

ZIE DIAGRAM 3
18.Lxh7+! Kxh7 19.Pg5+ Kg8?
taaier was 19...Kg6 20.Dg4 f5 21.exf6 Kxf6 22.Dd4+ e5 23.Dxc5 b6 24.Ph7+ Kf7 25.De3 Th8 26.Pg5+ Kf6 27.f4 met groot winnend voordeel
20.Dh5 Te8 21.Dxf7+ Kh8 22.Te3 Pf5 23.Th3+ Ph6 24.Txh6+ gxh6 25.Dh7 mat (1-0)

- Henk van Gool uit Venlo presteerde zondag jl. knap in het open rapidkampioenschap van Noord-Limburg in Blerick. In dit door grootmeester Levin (6 uit 7) gewonnen toernooi werd hij tweede met 5 pnt., samen met IM Fridman en voor IM Martijn Dambacher uit Blerick, IM Danin, IGM Orlov en IGM Dgebuadze (allen 4½).

De koning moet de toren blijven dekken. Daar maakt wit gebruik van om de koning uit zijn tent te lokken
32.Lh7+! Kf8 33.Tc8+ Ke7 34.Lg8 Kd7?
Natuurlijk moest de toren naar f8
35.Tb8 Kc7?
Dit levert wit flink voordeel op
36.Te8 Td7 37.Le6 fxe3 38.fxe3 Lf6 39.Lxd7 Kxd7 40.Te6 Lg7 41.Kf2 (1-0)

Wit: Thijmen Smith (Venlo 1)
Zwart: Marco de Waard (HSC)
Wit heeft gerokeerd, zwart nog niet. Tijd voor wit om wat lijnen te openen
ZIE DIAGRAM 2
12.d5! exd5 13.Pxd5 Dxd5 14.Dxd5 Pxd5 15.Lxd5 0-0-0 16.Lxf7